

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۲۶۲

معرفی عوامل سرطان زای شغلی و محیطی و راههای پیشگیری از اثرات آنها

مؤلف:

دکتر سیده نگار اسعدی

منخصص طب کار و استادیار دانشگاه علوم پزشکی مشهد

سرشناسه:	اسعدی، نگار، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور:	معرفی عوامل سرطان‌زای شغلی و محیطی و راههای پیشگیری از اثرات آنها / مولف سیده نگار اسعدی.
مشخصات نشر:	مشهد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری:	۱۰۸ ص.: جدول، نمودار.
فروست:	(انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد؛ شماره ۲۶۲).
شابک:	(ISBN: 978-600-6331-55-3)
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا.
یادداشت:	عنوان به انگلیسی: Introduction of occupational and environmental carcinogens and prevention methods from their effects
یادداشت:	واژه‌نامه.
موضوع:	مواد سرطان‌زا
موضوع:	سرطان -- عوامل مخاطره‌انگیز
موضوع:	سرطان -- پیشگیری
شناسه افزوده:	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد.
رده‌بندی کنگره:	۶۱۶/۹۹ م ۵ الف ۵ / RC ۲۶۸/۵
رده‌بندی دیویی:	۶۱۶/۹۹
شماره کتابخانه ملی:	۲۱۳۲۲۴

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شماره ۲۶۲

معرفی عوامل سرطان‌زای شغلی و محیطی وراههای پیشگیری از اثرات آنها

تألیف

دکتر سیده نگار اسعدی

ویراستار علمی

مرضیه رضائیان

وزیری، ۱۰۸ صفحه، ۳۲۰ نسخه، چاپ اول، پاییز ۱۳۹۱

امور فنی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۳۵۰۰۰ ریال

بسمه تعالی

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد - به عنوان یک نهاد علمی - فرهنگی، چاپ و نشر، کتابهای مورد استفاده استادان و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی را از وظایف اساسی خود می‌داند و بر آن است تا با انتشار متون مربوط به علوم پزشکی، هم بر اعتبار و اعتلای آنها بیفزاید و هم موجبات دل‌گرمی و شوق و نشاط امر تحقیق را در پی‌جوییهای علمی فراهم آورد. به یقین چاپ و نشر آثار معتبر علمی، امکان دستیابی اهل تحقیق را به منابع مختلف و گوناگون علمی مورد نیاز به بهترین صورتی، مسر و ممکن خواهد ساخت و راه را برای تحقیقات بعدی هموار خواهد کرد.

باید گفته شود که گستردگی فعالیتهای مربوط به نشر، در قلمرو ناشران خصوصی، نه تنها از مسؤلیت مراکز معتبر دانشگاهی، به کوشش در این زمینه‌ها با تکیه بر جنبه‌های علمی و فرهنگی موضوع نمی‌گاهد، بلکه به دلایل گوناگون از جمله لزوم بررسیهای دقیق کارشناسی، ویرایشهای علمی و فنی، و نیز توجه حداکثر به تران مالی مخاطبان آثار، به‌ویژه دانشجویان، ایجاب می‌کند که دانشگاههای دولتی دامنہ خدمات خود را با تکیه بر جنبه‌های کیفی، و گاه صرف‌نظر از بازده اقتصادی گسترش دهند.

مسئولان انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد، با اشتیاق و اخلاص تمام می‌خواهند تا جدیدترین آثار مربوط به دانشهای پزشکی را به بهترین شیوه فراهم آورند و بکوشند تا آثار منتشر شده با کیفیت مطلوب عرضه گردد. در عین حال انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مترصد دریافت نظرها و انتقادهای به‌جا و سازنده اهل نظر می‌باشد تا از این طریق بتواند به کمال آثار منتشره خویش بیفزاید.

معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با استعانت از الطاف خداوندی امیدوار است که نشر این اثر همانند دیگر آثار انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد با نظارت همه‌جانبه این معاونت، و با تکیه بر ابتکار و کوشش اعضا و کارشناسان دانش‌آموخته خویش و نیز ایجاد ارتباط محکم و پایدار با جامعه پزشکی و دانشجویان پژوهشگر، در جهت ارتقای کیفی و تنوع موضوعات مورد نیاز دانش‌پژوهان رشته‌های علوم پزشکی گامهای مؤثر بردارد تا مورد استفاده دانشجویان و مقبول طبع صاحب‌نظران و دانشگاهیان نکته‌بین قرار بگیرد.

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار
۹	بخش اول: کلیات
۱۱	فصل اول: تعاریف و تاریخچه
۱۹	فصل دوم: معرفی سرطان‌های شغلی بر اساس اعلام آژانس بین‌المللی تحقیق درباره سرطان
۲۷	بخش دوم: برخی از سرطان‌های شغلی و محیطی
۲۹	فصل سوم: آذیت و سیس
۳۵	فصل چهارم: دودستگار و رادون
۴۱	فصل پنجم: برخی مواد شیمیایی سرطان‌زا
۴۹	فصل ششم: برخی حلال‌های سرطان‌زا
۵۷	فصل هفتم: برخی فلزات سنگین سرطان‌زا
۶۵	فصل هشتم: عوامل فیزیکی و مکانیکی سرطان‌زا
۷۳	بخش سوم: پیشگیری از سرطان
۷۵	فصل نهم: اصول پیشگیری از سرطان‌های شایع شغلی و محیطی
۸۳	فصل دهم: اصول شناسایی و تشخیص زودرس سرطان در محیط‌های کاری
۸۹	بخش چهارم: وضعیت فراوانی سرطان
۹۱	فصل یازدهم: وضعیت فراوانی سرطان در جهان
۹۷	خلاصه و نتیجه‌گیری کتاب
۱۰۱	منابع
۱۰۵	پاسخنامه
۱۰۷	واژه‌نامه

بسمه تعالی

پیش‌گفتار

این کتاب با عنایت به اهمیت و شیوع سرطان‌های مرتبط با مواجهات شغلی و محیطی به رشته تحریر در آمده است. انواعی از این مواجهات در محیط زندگی و کار انسان‌ها وجود دارند که سلامتی آنها را تهدید می‌کنند از جمله این مواجهات: دودسبگار، رادون، اشعه یونیزان، اشعه ماوراء بنفش، آزیست، سیلیس، برخی مواد شیمیایی، برخی حلال‌ها، برخی فلزات سنگین و ترومای مکرر هستند. دانستن علل ایجادکننده سرطان‌ها و روش‌های پیشگیری از مواجهه بخصوص برای پزشکان محترم حائز اهمیت است با عنایت به کمبود عناوین مرتبط با سرطان‌زاهای در منابع معمول علوم پزشکی محقق بر خود لازم می‌داند در این کتاب به معرفی عوامل و راه‌های پیشگیری از مواجهات با سرطان‌زاهای شغلی و محیطی پردازد. اپیدمیولوژی یا چگونگی گسترده‌گی سرطان‌ها در جوامع گوناگون و نحوه غربالگری هر یک در سطح جهانی می‌تواند توضیحی برای اثربخش بودن برخی از این روش‌ها باشد.

هر فصل دارای مثال‌ها و سؤالاتی است که به درک بهتر قضیه کمک کرده است. امید است مورد عنایت خوانندگان محترم کتاب از جمله پزشکان محترم قرار گیرد.

در اینجا لازم می‌دانم از معاونت محترم پژوهشی و شورای محترم انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد که زمینه چاپ این کتاب را فراهم نمودند تشکر و قدردانی نمایم.

مؤلف